

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 20. Zeffortdeenâ 18tâ Mei 1839.

I s d i b b i n a t a j s.

(Stahst.)

(Stattees Nr. 19. Weigums.)

Mu meisteris asoti eefehris, ahriſwille to pirmu tâ eefauktu Nirnberges ohlu. Wiſſas azzis ſtattijahs ar brihnumu us to maſu meiftera-darbu, kaſ paſchâ laikâ puſsdeenâs ſtundu ar 12 ſmalſi duhkdameem ſitteneem eefihneja, un, weenadi ween puſſtedamâs kâ kirpiſ, laiku pa-waddija. Sirmi rahtes-kungi pazehlâs kah-jâs, trellini preekſch teefas-galda atwehraſ meifterim. Rahtes-kungeem, kaſ winnam ap-kahrt ſpeedahs, wiſch rahdija un iſſtahtſija ſawu ſkunſtes-darbu. Meita winnam blaſſam ſtahweht drihkſteja. Seewai un dehleem bija aiſ trellineem jaſtahw, neweenam par teem ne behdajohr.

Runnigſ un jauki runnadamâs meisteris, paſein-migi eefauzahs: „Ne apbrihnojeet, mihi kungi, mannu ſkunſtes neezinu tiſ dauds! Lai tam deb-beſ-kungam par to pateizu; jo winna paſaules-darbus ſwehti apdohmadainam ſchiſ darbiſch irr weizees. Scho dſihwu ohlu taiſidamâs, eſ turreju prahtâ zaur ko wiſſi raddijumi irr zehlu-ſchees, arri ta neredſama leeta, beſ ka ne war-retum buht, prohteet laikſ. Gudrais Florenz-neekſ un eſ winnam paſſat, mehſ eſſam ſtun-das ſakehrufchi rohkâ un drihſ ikkuſch warrehs buht laikam pgr kung' un meifteri, ſinnadamâs kad ſaul un mehneſ pahrmihjahs, kad ſtaiga-tajahs ſwaighnes uſlez un noreete un kâ paſlehp-tâs 12 ſwaighnu-ſihnes pee debbes muhſu pa-ſaules-grohſſchanu walbâ. Puſſſtenitiſ buhſ firſſapſinnâſchanaſ beedriſ, eefihnedamâs katram paſubduſchâs, leetâ liktâs un iſpelnitâs ſtundas.

Wiſch buhſ eepreezetajſ ikkurram; jo puſſ-ſtenitiſ palihdſehſ ſkairiht ahtri aiſſfreedamaſ laimes ſtundinaſ, un drohſchi ſarehkſinaht ir ſmaggaſ neſtundâs, kaſ gan leekahſ kaweht, bet tomehr, paldeewſ Deewam aiſſkreen tikpat kâ zittâs. Deewa kalpi luhgſchanaſ laiku, un teefas-kungi teefas-darbu un tohſ brihſchus ne peemirſihſ, ko apſuhdſehſ behdâs nodſihwo, gaididamâs, lai winnam taiſniibu ſpreeſtu!“

Scheit rahtes kungi ſtarpâ eefauze runnata-tajam: „Aiseij, tu gohda wihrſ, muhſu kreet-na pilſehſ glibtumâs, aiseij tawâ nainmâ, ſweh-tihtſ un uſteiktſ no taweem beedru-birgereem. Dſihwo ilqi ſawam mahjoklim par labbumu, par ſwehtibu. Ja tu ne buhtu tahdſ lehnigſ tehws taweem peederrigeem, mehſ liktum zee-tuna wahrſtus teem attaiſht, kaſ tewi us trakk-uhſi gribbeja iſſtunt. Tewiſ labbad tomehr lai teem irr peedohtſ, un taiſni' pelnihtſ ne-gohdſ lai irr winnu weeniga ſohdiba.“ —

Mu ſkunſtmeiſteri ar uſwarretaja-gohdu us mahjam pawaddija, fur wiſch ſeewai un behrneem atkal mihligſ draugs un tehws bija. Woi tee aplamneeki, kaſ tehwm bija pahri darrijufchi, atgreeſahſ, par to muhſu ſtahtu-grahſtinâs neeku ne atraddam. Tik dauds eſſam ſajuttuſchi, kâ laudiſ wezza Pehtera Hele wez-zaku dehlu, kam arri wahrſ Pehteriſ bijis, par pirmu Nirnberges ohlas pataiſitaju irr eeflawejufchi; bet, kâ teiz, ſchi ohla, jeb ſchiſ kabbata puſſſtenitiſ, wehl taggad no Nirnber-ges burmeiſtera teekoht glabbahſ, jebſchu wez-zaiſ meiſtera-kungſ Pehteriſ Hele warr buht 500 gadduſ preekſch muhſu laikeem Nirnberge dſihwojiſ. —

Ep — r.

— pb.

**Nà nelaiſa Heggelin mahzitais
Wahzſemmè pabrineekus pa-
mahzija pee ſaderrina-
ſchanas.**

Mahzatees weens ohtru paſiht, un pamahzatees paſchi ſawâ ſtarpâ, neſſat weens ohtru, un palihdſat weens ohtram kamehr juhs dſihwojat, ar lehnigu prahtu. Tu wihrſ, ne kull ſawu ſeeru, un tu ſeerwa, ne gahni ſawu wihru, zittadi tas wiſſuaugſtafais juhſu ſtarpâ ees, un jums pa mutti eſtittihſ. Turratees ſkaidri, ne ſtattat pehz buddelehm un kahrtehm, ne bihſtatees lahzi auſâs, tas nahk daudsreis no tam, kad kohpâ neekus tehrſe no gabbijumeem jaunâs deenâs. Neklaufat us to, ko zitti melſch. Luhdſat Deewu ifdeenâs kohpâ, un weens par ohtru. Kad gribbat pee ſwehta altara eet rohſas dohteſ, tad papreeſch pahrmellejat ſawu firſi, no pirneem prahta gaddeem lihds pat ſcho deenu; ſchkihſtijat papreeſch ſawz firſi no wiſſeem grehkeem, un raugat meeru derreht ar Deewu ar ſawu firſdapsinnafchana, un ar zecimnu arriſan, ja jums kahda peedurſchana ar to irr bijuſi. Swehtijat ifgaddôs to deenu, kurrâ juhs laulibu derrejat, ſwehtijat to, no firſd Deewu luhgdami baſnizâ, un ſwinnat to arri mahjâs pameelodamees. Tu ſeerwa, iſwahri wihram to, ko wiſſch labpraht peenemm. Tu wihrſ, pehrzi ſeerwai tahdu drahnu, kahda tai patihk. Saturrat ſawus graſchus, bet ne ſahwinajat ſew un nabbagus, un ſawu ſinnamu firſi. Lai nekahds ruhktums weenam prett ohtru ne paleek firſi us nakti, bet ſneedsatees rohſas, eekam faule noect. Ne ſtattat ar newehligahm ozzim us to, kaſ zeciminam irr, bet ſtattat paſchi us ſewi, un pateizat Deewam ar kluffu prahtu par winna dahwanahm. Ne aiſmirſtat nekad, ka juhſu gahjeji irr zilweki tâ kâ juhs, un ka neweenam ne tiht, kad winnu aiſteek. Lai pee juhſu naudas nekahds netaiſns graſſis ne rohnahs! kaſ netaiſns, tas arri neſwehtigs irr, un Deewa ſwehtibu aiſnemm no juhſu laufeem un pfawahm, un ne lehti nahk us behrnu behrneem. Gohdajat walbineekus, un ne

fehſchat pee teem, kaſ mutti atpleſch, pahr kungeem brehkdami. Dohdat ko waijaga, un ne atrauſat ſowam mahzitajam kaſ peenahkâhs. Lai rohbeſchi jums irr ſwehti; kaſ tohs pahrzekſ no zecimna peenemdams, tas ſawu debbes mahju pohſta. Geſtattat reiſahm to laulibas greſſenu pee ſawa pirkſta. Tas juhs apſuhds, ja juhs weens no ohtra firſi nogreeſchat. Ja nè ifdeenâs, tatschu if ſwehdeenâs laſſat to ſwehtu Bibbeli, un ne eita launagu ehſt, lihds kamehr juhs no tahs eſſat iſlaſſijufſchi. Tur irr Deewa wahrds eekſchâ, un tas tohs ſwehtigus darra, kaſ to pee firſd nemm, un pehz ta weenteefigi dſihwo. Turratees pee teem gohdigeem draudſes lohzeekem, un darrat tâ kâ ſchee darra, tad jaw ar jums abbeem gohda prahti tai draudſe wairoſees. — Kaſ jums pee rohſas irr, to kohpâ baudat, tâ tas dauds gaufigakâ buhs ne kâ weenam paſcham kâ ſleppeni baudoht. Us baſnizu juhs labbak tee pirmi nahkat kâ tee pehdigi, un kad baſnizâ eſſat, tad ne ſtattatees apſahrt, bet darrat tâ kâ Maria, kaſ kluffam klauſijahs, pee Jeſus kahjahm ſehbedama, jo tas patâ runna zaur ſaweem mahzeekem. Un ja jums firſd ſaſiſt no tahs pateefibas, tad no tahs ne behgat, jo ta juhs no grehkeem gribb ſchkihſtiht, un juhs eepreezeht. Geſtattat un pahrklaufat reiſahm, ko firſd apſinnahs, jo ta Deewa walſtiba irr eekſchligi eekſch jums. Ja jums kaſ firſi ſpeeſch, tad turratees un atſpeeſchatees weens pee ohtra. Diweem weeglaki neſt kâ weenam paſcham. Kad juhs ſlinmi tohpat, tad laiſam dakteru wahkat, zittadi paligs kawejahs, un nahwe to pahrſteids. Waktejat ugguni un ſwezzu, ko ſew un zitteem mahjas ne pohſtat. Iſbedſis zilweks, nabbaga zilweks. — Ne mellojat, jo Deews arri firſi ſtatta, un mellu wahrdi preekſch Deewa un preekſch zilwekeem meſnumu darra. Nowehlejat atraitnehm ſawu teeſu, un ſakkat us tahdu: lai Deews jums palihds, mahte! Deews irr preekſch wiſſeem zilwekeem galdu klahis. — Un kad fehrdeenis no jums maiſes luhdſahs, tad dohdat tam maiſi un apſeggu klahnu, lai tam naw pahr jums jahrez. Tahdas affa-

ras us debbesim sanz! — Kad Deems juns
 pirmu behrnu dohd, tad sakkat: „tas irr tas
 pirmais, tas Deewom peederr un winna wal-
 sibai.“ Un kad pehz laika ohtrais behrns pahr-
 nahk, tad sakkat: „tas pee ta pirma peederr!“
 — Ja dusniba juns firdi trihzina un affinis
 karse, tad peeleeat sawai muttei eemauktu, un
 paleekat kluffi ka swis. Bet kad juns affinis
 atreindejuschees, tad runnajat to kas pareisi irr,
 un pee meera derr.

F. R. —

T r i h s n e f a d e r r i g i .

1.

Kattola bwehsele no meesahm schfirrehs,
 Ur swehteem duhmeem us augscheni ihrehs,
 Peestreen pee debbesim, durwis irr zeet,
 Klauë, fitt, dauja, lai eekschâ laisch eet.

2.

„Kas tu tahds effi?“ — ta Pehteris praffa.
 „Es tas, kas paharus ar skaitu laffa
 „„Weenigas basuizas lohzeckis es
 „„Laid eekschâ, tur tew wihrs labbaks, ka es?““

3.

„Gaid tur us benka!“ ta Pehteris brehze,
 Puffodams durwis tas rahwe un flehdse.
 Par brihdi Luttera tizzigs arr klast,
 Sahk durwis dauzikt un fist, klaudsinahk.

4.

Un durwju schfirbinu pawehris walka,
 Pehteris praffija: „Kahda tew dalka?
 „Kas tu tahds effi?“ — Urbildinsch skam:
 „Luttera tizzigs, woi ne suni man?““

5.

„Lupp' tur us benka!“ — ta Pehteris brehze
 Un ahtri debbesu durwis aisklehdse. —
 Ne ilgi Kalwinu tizzigs arr nahk
 Un durwis klaudsinahk, maktigi sahk.

6.

Un attal schfirbinu pawehris walka
 Pehteris praffija: „Kahda tew dalka?
 „Wo tu schë gribbi? — kas tu tahds effi?“
 „Es tas kas Kalwinu tizzibu neff!““

7.

„Prohjam us benka!“ ta Pehteris brehze
 Un peeri farahwis durwis aisklehdse.

Tè nu schë tizzibas prett'neeki schb,
 Debbesu preekschâ zits zittu wehl mehbd.

8.

Ur greisahm azzim weens ohtru tè skatta,
 „Tikpat es labbaks!“ — ta galwas tee kratta
 „Pehteris ne sinn wirf semmes ka eet;
 „Neba tas grehks irr sweschtizzigus smeet.“ —

9.

Luhkstoschas saules sibb sibbeht un wekkahs.
 Schë teem preeksch azzim, drihs pasuhd, drihs zekahs.
 Mubschigâ rinki, ka juhrmallâ smiltz,
 Ko ne warr skaitikt beigt zilweku ziltz.

10.

Wissas mubdsch mubdscheht no dshwneeku pulkeem,
 Luhkstoschas mehles ar engelü tulkeem,
 Basunes skannâ us pehrkona wihs'
 Balsi ne dsirdetâ zaur trihz schohs trihs:

11.

„Swehts tas fungo Zebaut, swehts tas ween
 weenigs?
 „Swehts tas kas weenigi slawu nemt zeenigs!
 „Seraws to noslawe, engels tam dseeb,
 „Paggans to pasihst mas, tomehr tam dseeb!“

12.

Kaunigi nokarr nu galwas schë wihr,
 Manna ka ne bija firdi gan tihri,
 Mohkas sneeds brähligi, affras sahk birt,
 „Kam mums tahs firdis ta naidigi schfirt?“

13.

„Wissi mehds tizzam eeksch weenigu Deewu
 „Kattolu, Lutteru, Kalwinu tehwu
 „Peedohdi tehtikt, ka nihdejschees mehds,
 „Paleez joprohjam tahs mihlibas tehws!“

14.

Sibboschas durwis ar johni skreen walka
 „Schai debbes mahjokli tahdeem ween dalka“
 Pehteris teize, kas „mihlibu turr;
 „Woi juhs nu gudrali? — nahzeet tad schur!“

L.....l.

L e e f a s f l u d d i n a f c h a n a s .

Za pee Dundangas peeralsfita, Dezember-mehnesf
 pehrnajâ gaddâ bes grahmatas no scheijenes aiskbehs
 gust meita Trihne Frischfeld, tohp zaur scho usaizi-
 nata, bes laweschanas pee sawa pagasta atpakkat
 atnahkt; un katrs, kas ne gribb par tam atbildeht,
 tohp draudehts scho meitu ne pecturreht; tellahk tohp

arr katra teefa luhgta, scho Trihni, ja ta kur atra-
stobs, fanemt un ar wakti schurp atsuhtht. Dun-
dangas pagasta teefa, 2trâ Mei 1839. 2
(L. S.) ††† Janne Semmsarcej, peefehbetais.
(Nr. 92.) Stawenhagen, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parrabu prassifcha-
nas pee teem Ugables fainneckeem: Jehzu Mik-
kela Ennia un Bridaggu Andscha Lufte, un pee ta
basnizlungu fainneeka Leibu Aldrika Danne buhtu,
kas sawas mahjas nespehziabas dehl atdewuschi, un
pah kurru mantahm inwentariuma-truhkuma un par-
radu dehl konkurse spreesta, usaizinati, wisewehlat
libbs rnuu Zubli f. g. pee schihs teefas peeteiktees,
jo pehz schi termina neweenu wairs ne klausihb.

Ugables pagasta teefa, 6tâ Mei 1839. 3
(L. S.) ††† Matihb Rumkahn, pagasta wezz.
(Nr. 13.) Freyberg, pagasta teefas ffrihweris.

Kad par to mantu to idliktu fainneeku Leijeb-Stri-
fer Jehfab Dufauki, Rafikku Mikkel Rafikke, Masu
Kepsnu Jahne Buhmann un Schnalles Andrei Weis-
mann konkurse nospreesta, tad tohp wiffi parradu
deweji usaizinati, ar sawahm melleschanahm wis-
wehlat libbs 23schu Zuhni 1839 pee Leelas Eezawas

pagasta teefas peeteiktees, jo wehlat neweens wairs ne
taps klausihb. Leela Eezawa, 22trâ April 1839. 1
(L. S.) Snuggu Jehkabs, pagasta wezzakais.
(Nr. 84.) Ewertb, pagasta teefas ffrihweris.

Wiffi tee, kam kahdas taisnas parrabu prassifcha-
nas buhtu, pee ta Uhlrawas fainneeka Ansb Girth
Ansbberka, no Laukneeku mahjahm, pah kurra man-
tu inwentariuma-truhkuma un magasihnes parradu
dehl konkurse nospreesta, tohp zaur scho usaizinati,
8 neddelu starpâ pee schihs pagasta teefas peeteiktees,
jo wehlat neweenu wairs ne klausihb. Uhlra-
was pagasta teefa, 3schâ April 1839. 1

Janne Urberk, peefehbetais.
(Nr. 21.) U. Neumann, pagasta teefas ffrihweris.

No Baldohnes Krohna pagasta teefas tohp wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu prassifchanas buhtu pee
ta Baldohnes meschafarga Draweneeku Krista, pah
kurra mantu konkurse spreesta, usaizinati, ar
sawahm prassifchanahm libbs 16tu Zuhni f. g., kas
par to weenigu un isflehgshanas-terminu noliktb,
peeteiktees un teefas spreedumu sagaidihb. Baldohne,
14tâ April 1839. 1

(L. S.) ††† Jehlab Skabulowsky, peefehbetais.
(Nr. 73.) W. Helms, pagasta teefas ffrihweris.

Naudas, labbibas un prezzu tirgus us plazzi. Rihgâ tanni 9tâ Mei 1839.

		Sudraba nauda.				Sudraba nauda.	
		Nb.	Rv.			Nb.	Rv.
3 rubli 48½ kap.	papibru naudas geldeja	1	—	1 pohbs kannepu	tappe malkahb ar	—	90
5 —	papibru naudas	1	41	1 —	linnu labbakas surtes	—	—
1 jauns dahlderis	—	1	33	1 —	— siktakas surtes	—	—
1 puhrs rudsu	tappe malkahb ar	1	25	1 —	tabaka	—	65
1 —	kweeschu	2	50	1 —	bjelses	—	75
1 —	meeschu	1	—	1 —	— sweesta	—	40
1 —	meeschu = putrainu	1	50	1 muzza	silku, preeschu muzza	—	8 50
1 —	ausu	—	60	1 —	— wihkschnu muzza	—	9 —
1 —	kweeschu = miltu	3	50	1 —	sarkanas sahlb	—	7 —
1 —	bibdeletu rudsu = miltu	1	80	1 —	rupjas leddainas sahlb	—	6 —
1 —	rupsu rudsu = miltu	1	25	1 —	rupjas baltas sahlb	—	4 75
1 —	firnu	1	50	1 —	smalkas sahlb	—	4 50
1 —	linnu = sehklas	2	—	50 graschi	irr warra jeb papihres rublis un	warra nauda stahw ar papihres naudu weena malka.	
1 —	kannepu = sehklas	1	25				
1 —	kummenu	5	—				

B r i h w b r i e f e h t.

No juhrmalkas-gubernementu augstas waldischanas puffed: Hofraht von Braunschweig, grahm. pabrluhkotais.
No. 160.